

Ručitel skutků těla

Úvahy | 12.11.2010 @ 3.35

V dějinách lidstva (potažmo v dějinách spásy) registrujeme dva mimořádně závažné momenty kruciálně dopadající na duchovní situaci člověka a prostor jeho svobodné volby charakteru jeho vztahu s Bohem. Prvním z nich je košť ovoce stromu poznání, druhým je spásné prolítí Kristovy krve na golgotském kříži.

Oba momenty sdílejí podobné okolnosti, oba jsou klíčovými mezníky, jejichž význam proniká kosmos, lidstvo, národy i bytí jednotlivce samotného.

Pro účel této úvahy se zaměřím na lidské prožití obou situací. Tedy z pohledu člověka:

1. Člověk vidí strom poznání. Zná Boží výrok, avšak nerozumí mu a ve své pýše jím pohrdá, je tudíž pohoršen. Strom poznání, toto první dřevo, stal se mu kamenem úrazu. Jak ve své pýše pohrdá, dokonává hřích a odvrací se od Boha. A protože jen v Bohu je život, dostane hrdopýšek jedinou možnou odplatu: smrt.
2. Pak vidí člověk kříž a na něm Krista. Byl mu sdělen Boží výrok, že skrze kříž přichází spasení, avšak nerozumí mu a ve své pýše jím pohrdá, je pohoršen. Kristův kříž, toto druhé dřevo, stal se mu kamenem úrazu. Jak ve své pýše pohrdá, dokonává hřích, protože nevěří Božímu výroku, který skrze kříž prohlašuje člověka za spaseného. A cokoli není z víry, je hřích. Ten pak je pouze odvrácením se od Boha. A protože jen v Bohu je život, obdrží hrdopýšek svůj žold: smrt.

Obě situace nabídlý člověku volbu, zda se přiblížit Bohu, nebo žít život sám o sobě a sám pro sebe. V obou případech je člověk pohoršen nad tím, čemu měl věřit: že Bůh se nemýlí a že absence souvislosti stromu i kříže se vším světem neznačí nepravdivost. V obou situacích právě pýcha představuje princip vzpoury člověka a jeho nenávisti proti Bohu.

A tak je zde v případě prvního i druhého dřeva i kámen úrazu i pohoršení i hřích i smrt, všechno kvůli pýše člověka.

Tak je zde pokušení „být jako Bůh“ a přistoupit k prvnímu dřevu i pokušení „nevzdát Bohu čest“ a nepřistoupit k dřevu druhému. První pokušení je naplněno prvním hříchem, druhé pokušení je každodenním zápasem nevěřícího i věřícího.

Řekneš mi: Vznášíš se ve svých teoretických výšinách. Jaká je spojitost mezi praktickou stránkou života a metafyzickou konstrukcí pýchy?

Řekli jsme, že pýcha je prvotní hřích. A právě prvotní hřích zahrnuje všechny ostatní ¹. Neboť pyšný člověk vyvyšuje sebe samého ². A jestliže je pýcha vyvyšování, pak především na úkor Boží vůle! Pyšný proto nemůže být veden Duchem, neboť neupřednostňuje vedení Boží před vlastní vůlí. Právě proto nenese ovoce Ducha, ale ve své koncentraci do sebe samého líhnou se v něm skutky těla! A právě proto je pýcha neodmyslitelný princip na pozadí každého skutku těla.

¹ HORTON, Stanley M.: *Systematická teologie*; MARINO, Bruce R.: *kapitola osmá, Původ, povaha a následky hříchu*

Prvotní hřích lidstva zahrnuje všechny ostatní: drzost a neposlušnost vůči Bohu, pýchu, nevěru, špatné touhy, svádění druhých, hromadné zabíjení potomstva a dobrovolné poddávání se ďáblu. Bezprostřední následky jsou četné, těžké, rozsáhlé a je v nich kus ironie (pozorně sledujte Gn 1,26–3,34): Vztah Boha a člověka charakterizovaný otevřeností ve společenství, láskou, důvěrou a jistotou se změnil v izolaci, obranné postoje, vyčítání a vyhnání. Adam s Evou degenerovali i svůj vztah. Důvěrnost a nevinnost nahradilo obviňování (když svalovali vinu na druhého). Výsledkem jejich vzpurné touhy po nezávislosti byla bolest přirození, dřina a smrt. Oči se jim opravdu otevřely k poznání dobra a zla (zkratkou), ale to poznání zatěžovalo, nebylo vyvažováno dalšími božskými atributy (např. láskou, moudrostí, znalostmi). Stvoření, svěřené Adamovi do péče, bylo prokleté a stěná po osvobození od následků jeho nevěrnosti (Ř 8,20 až 22).

² HORTON, Stanley M.: *Systematická teologie*; MARINO, Bruce R.: *kapitola osmá, Původ, povaha a následky hříchu*

Pýcha je vyvyšování sebe samého. Ironií je, že zde jde jak o touhu být jako Bůh (srov. Satanovo pokušení Evy), tak i o zavrhování Boha (Ž 10,4). Přes svou strašlivou cenu je před Bohem bezcenná (Iz 2,11) a on ji nenávidí (Am 6,8). Pýcha klame (Abd 3) a vede k záhubě (Př 16,18; Abd 4; Za 10,11). Jejím přičiněním byla nevěra Kafarnaum horší než zpustlost

Sodomy (Mt 11,23; L 10,15) a stojí jako protějšek Ježíšovy pokory (Mt 11,29; 20,28, srov. Fp 2,3–8). Při posledním soudu budou pyšní pokořeni a pokorní vyvýšeni (Mt 23,1–12; L 14,7–14).

<https://selah.cz/uvahy/rucitel-skutku-tela/>